

Våre erfaringer med forskning, metode og med å være en medforsker

Jeanette Fjermestad og Hilde Haaland

I denne artikkelen skriver vi om hvorfor det er viktig at personer med en utviklingshemming deltar i forskningsprosjekt. Vi har deltatt som medforskere ved VID vitenskapelige høyskole. Sammen med forskere her har vi vært med på å utvikle og gjennomføre et forskerkurs for personer med utviklingshemming.

Når vi forsker forsøker vi å finne svar på det vi lurer på. Det kan være mye forskjellig. Vi ønsker da å finne ut mer om dette. Andre ganger vet vi lite eller ingenting om det vi vil forske på når vi starter.

Forskning er en prosess som består av ulike trinn. På kurset brukte vi et bilde av en fisk og en trapp i undervisningen for å lære om hvordan vi går frem når vi skal forske.

Vi må være nysgjerrige. Det kan for eksempel handle om et tema som fritid eller arbeid. Vi kan da forsøke å finne frem til spørsmål vi ønsker å finne svar på. Her er to eksempler:

- Hva liker personer med en utviklingshemming å gjøre på fritiden?
- Hvor arbeider personer med utviklingshemming?

Når personer med utviklingshemming deltar som medforskere og samarbeider med forskere er dette et eksempel på en måte å forske på. Dette kalles inkluderende forskning. Under hele forskningsprosessen samarbeider medforskere med en eller flere forskere. Nå skal vi presentere våre ulike oppgaver.

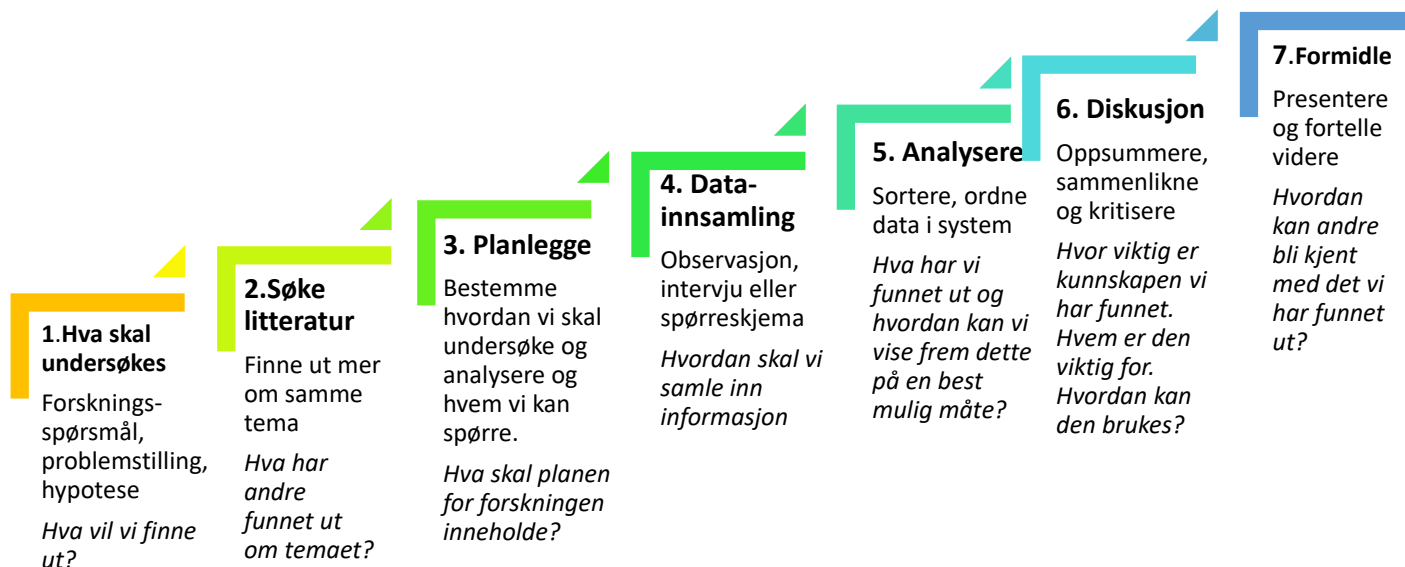
Hva gjør en forsker?

En forsker jobber ofte på en høyskole eller et universitet. De kan finne ut mer om et tema som en vil forske på. Det kan være lurt at forskeren(e) tar ansvar for å finne frem til hva tidligere forskning har funnet ut om tema det skal forske på. De skal også kjenne til regler. Det vil si hvordan forskningen skal gjøres på en god måte. For eksempel å passe på at informasjon som er hemmelig ikke skal deles med andre.

Illustrasjon: Mari Østby Kjöll

FORSKNINGSTRAPPA

Forskerkurs for personer med utviklingshemming, 2019-2022.
HIOF, NTNU, OSLOMET, HIMOLDE, VID, NORD

1

Hva gjør en medforsker?

En medforsker samarbeider med en eller flere forskere og medforskere. En medforsker tar med seg egen erfaring. Vi som medforskere mener følgende om hvorfor personer med utviklingshemming skal delta i forskning:

- Det er viktig at flere får mulighet til å lære om forskning.
- Medforsker bør være med å bestemme tema det skal forske på.
- Det er sammen vi skal finne ut av ting.

Hilde Haaland og Jeanette Fjermestad hadde ansvar for registrering av deltakere til sluttkonferansen. May Østby følger spent med på hvem som kommer.

En medforsker som har en funksjonsnedsettelse har andre erfaringer enn for eksempel en forsker eller foreldre. Vi som er medforskere med en utviklingshemming har ofte mange erfaringer om temaet vi forsker på, men vi trenger som alle andre råd og veiledning.

Hvis vi får opplæring kan vi også lettere delta aktivt som medforskere i forskningsprosjekter. Det er flere grunner til at det er viktig:

- Menneskerettigheter gjelder også personer med utviklingshemming.
- Når en medforsker samarbeider med en forsker får medforskeren påvirkning i hva en skal forskes på. Medforsker og forsker må lytte til hverandre og forklare for hverandre når det trengs. En forsker kan for eksempel

Takk til styringsgruppen og NFU

Prosjektleder takker styringsgruppen for samarbeidet. Fra venstre Helene Strøm-Rasmussen og Hedvig Ekberg fra NFU, Martin Sletten Eriksen (brukerrepresentant) og Linda Barøy fra NAKU.

forklare vanskelige ord. En medforsker kan si fra om spørsmål blir vanskelig å forstå for den vi skal snakke med i et intervju. En medforsker kan også bidra med å lage spørsmål til intervju og spørreskjema.

Ulike metoder

En metode er en måte å jobbe på eller finne svar på.

Observasjon

I kurset brukte vi for eksempel en film om et ekorn. Gjennom å se på filmen så vi hva ekornet gjorde. I forskning kalles det observasjon. Du kan for eksempel observere om et ekorn klarer å finne en nøtt.

I inkluderende forskning kan metoden brukes til å for eksempel observere hvordan mennesker som trenger tjenester fra kommunen har det i jobben, fritiden eller der de bor.

På kurset snakket vi også om to andre metoder.

Intervju

Det er en samtale hvor du gjerne stiller spørsmål som du har planlagt på forhånd til en eller flere personer.

Spørreskjema

Dette kan sendes ut på internett eller sendes som brev.

Det hjelper deg å stille spørsmål til mange.

Det tar tid å lage spørsmål til intervju og spørreskjema.

Spørsmålene må være forståelige. Du må også finne personer som kan og vil svare på de spørsmålene.

Når forsker og medforsker er ferdig med å samle informasjon må dette sorteres. Det heter analyse. Forsker og medforsker må da bli enige om hvordan det personene har svart skal sorteres. Når vi sorterer i forskning kan vi for eksempel forsøke å finne ut hvor mange det er som svarer det samme. Vi kan også sortere kunnskap om hva forskjellige personer liker å gjøre når de for eksempel er hjemme eller sammen med andre på fritiden.

Forskere har ofte mer tid til å jobbe med forskningsprosjektet enn medforskere.

Viktig forskning

Vi er mange medforskere som brenner for å bedre hverdagen for personer med utviklingshemming og andre med en nedsatt funksjonsevne. Vi har brukererfaring som er viktig når en skal planlegge og gjennomføre forskningsprosjekter. Mange får ikke hjelpen de trenger. Ikke alle har en fin hverdag. De

får ikke gjøre det de vil. Det er ofte fordi de ikke har nok informasjon eller ikke får lov å bestemme selv.

Vi vil takke forskerne Marie Therese Birkedal, Peter Paluga og Anders Midtsundstad for samarbeidet med å planlegge og gjennomføre forskerkurset. Takk også for at dere hjalp oss med å få skrevet våre erfaringer og tanker som medforskere i denne artikkelen.

Litteratur

Østby, M. og Haugenes, M. (red.) (2019). *Inkluderende forskning sammen med personer med utviklingshemming. En metodebok*. Universitetsforlaget.

Nye Tigergjengen-bøker kommer i høst!

Serien består nå av 40 lettleste og illustrerte korte bøker. De handler om et bofellesskap, og er fulle av dramatiske opplevelser, gleder, sorger og humor.

Kjøp på www.skaugeforlag.no. Der finner du også oppgavearkene og den digitale serien Merkelige tider. Følg oss også på Facebook. Mob: 41105723 Mail: post@skaugeforlag.no

En artig sms

1 En dag får May en sms der det står noe om Lise. Hva står det i meldingen?

2 Vet May om det som står i meldingen er sant?

JA NEI

3 May sender meldingen videre til en hun kjenner. Hva synes du om det?

4 Ville du sendt en slik melding videre?

JA NEI

OPPGAVER

GRATIS! Oppgaveark til hver bok

GRATIS! Digital serie om korona m/opplest tekst

Merkelige tider

SKAUGE FORLAG